

ZAPISNIK
sa 36. sjednice Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije
održane 29. oktobra 2020. godine

Sjednica počela u 11 sati.

Predsjedavao je Momčilo Radulović, predsjednik Savjeta ASK.

Sjednici su prisustvovali: Goranka Vučinić, Rifat Hadrović, Gavriilo Čabarkapa i Zlatko Vujović članovi Savjeta ASK.

Sjednici su prisustvovali i: Jelena Perović, direktorica ASK, Aleksandra Vojinović, sekretarka Savjeta ASK, i Goran Durutović, načelnik Odsjeka za edukacije, istraživanja, kampanje i analitiku.

Sjednica je bila otvorena za predstavnike medija.

Za 36. sjednicu jednoglasno je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

1. Treći kvartalni izvještaj o sprovođenju Plana rada ASK;
2. Izvještaj Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2020. godinu, u dijelu koji se odnosi na ASK; i
3. Tekuća pitanja.

Jednoglasno je usvojen Zapisnik sa 35. sjednice Savjeta ASK, bez primjedbi.

Jednoglasno je prihvaćen predlog da sjednici prisustvuje Goran Durutović.

Prva tačka: Treći kvartalni izvještaj o sprovođenju Plana rada ASK

Predsjedavajući je podsjetio da Savjet redovno prati sprovođenje Plana rada Agencije za 2020. godinu.

U Trećem kvartalnom izvještaju za 2020. godinu se navodi da su realizovane sve aktivnosti predviđene za treći kvartal iz Plana rada Agencije za 2020. godinu. Izvještaj je strukturiran na način da prikazuje aktivnosti Agencije po oblastima rada, a u skladu sa strateškim ciljevima iz tog dokumenta.

Na poziv predsjedavajućeg, **Goran Durutović** je predstavio Treći kvartalni izvještaj o sprovođenju Plana rada ASK (*Izvještaj je sastavni dio ovog zapisnika – Aneks 1*).

Prije otvaranja rasprave, **Momčilo Radulović** je zatražio da se cjelokupna dokumentacija koja se odnosi na kontrolu i nadzor izbora održanih 30. avgusta 2020. godine, objavi na sajtu ASK.

Zlatko Vujović je ocijenio da je Izvjetšaj sadržajan, i da su ispoštovane prethodne preporuke Savjeta u dijelu uporednog prikaza sttističkih podataka. Ukazao je na to da Izvještaj nije dovoljno analitički, da ne sadrži zaključke o učincima i izazovima u radu ASK.

U tom smislu, predložio je da Savjet ASK uputi inicijativu direktorici ASK da zatraži ekspertsku podršku za kvalitativno unapređenje forme godišnjih i kvartalnih izvještaja o radu ASK-a, na osnovu kojih bi se objektivno mogao sagledati rad ASK. Predlog je jednoglasno prihvaćen.

Takođe, predložio je da Savjet inicira i izradu posebnog izvještaja od strane ASK, kojim će biti obuhvaćeni i analizirani nalazi relevantnih posmatračkih misija i domaćih i međunarodnih organizacija, u odnosu na rad ASK tokom izborne kampanje za izbore održane 30. avgusta 2020. godine. Izvještaj treba da sadrži objektivan osvrt na svaku od datih preporuka, u smislu šta je ASK uradila, šta se može unaprijediti, šta ne može, i zbog čega. Predlog je jednoglasno prihvaćen.

Jelena Perović se saglasila sa predlozima Zlatka Vujovića, i dodala da postoji prostor za metodološko unapređenje izvještaja ASK, te da je u toku izrada sveobuhvatnog izvještaja o nalazima posmatračkih misija i organizacija koje su se bavile izborima održanim u avgustu 2020. godine.

Goranka Vučinić je pojasnila da je sadašnja metodologija izvještavanja unaprijeđena u odnosu na prethodnu, uz pomoć eksperata angažovanih kroz projekat finansiran od strane Savjeta Evrope.

Momčilo Radulović je inicirao unapređenje transparentnosti rada ASK, kroz održavanje najmanje dvije redovne *press* konferencije godišnje, a da naredna bude posvećena aktivnostima ASK u toku izborne kampanje za izbore održane 30. avgusta 2020. godine. Takođe, inicirao je formiranje PR službe unutar ASK, koja će na kvalitetan način prezentovati rad Agencije u medijima i na socijanim mrežama, i pravovremeno reagovati na

natpise u medijima. Nakon stavljanja na glasanje, navedeni predlozi su jednoglasno prihvaćeni.

Goranka Vučinić je kazala da je Izvještaj statistički, zbog čega se na osnovu tog dokumenta ne može jasno ocijeniti efikasnost i efektivnost rada ASK. Zbog toga podržava dalje unapređenje metodologije izvještaja, iako je sadašnji način izvještavanja unaprijeđen u odnosu na prethodni period, uz pomoć eksperata angažovanih kroz projekat finansiran od strane Savjeta Evrope. Dodala je da je kroz grafikone potrebno jasno prikazati učinke ASK u svim oblastima rada. Ostaje konstatacija da nema vidljivih rezultata kada su u pitanju kontrola rada, uočene nepravilnosti, pokretanje postupaka, izricanje sankcija, posebno u oblasti sponzorstava, donacija i poklona.

Smatra da je Zakon o sprječavanju korupcije najbolji takav zakon u regionu, da je usaglašen sa svim međunarodnim standardima i mehanizmima u oblasti sprječavanja korupcije, kao i da sadrži dovoljno mehanizama, koje je potrebno u potpunosti primjenjivati.

S tim u vezi, pitala je Jelenu Perović da li ASK u potpunosti primjenjuje zakonske mehanizme u svim oblastima rada. Pojasnila je da je odgovor na to pitanje važan, kako bi se otklonile sumnje jednog dijela javnosti o tome da li ASK stvarno radi svoj posao ili se samo bavi statistikom.

Jelena Perović je odgovorila da se ASK ne bavi samo pitanjem statistike, već da u potpunosti koristi zakonom date mehanizme za puno sprovođenje svih svojih nadležnosti. Dodala je da ASK postupa po svim prijavama i zahtjevima, i da djeluje proaktivno i preventivno, kroz odgovaranje na medijske članke, i kroz komunikaciju sa obveznicima primjene zakona. Smatra da ima prostora za unapređenja u radu, kao na primjer u oblasti zviždača, gdje je potrebno dalje ohrabrivati građane da prijavljuju sumnje u ugrožavanje javnog interesa.

Zlatko Vujović je pitao kada pomoćniku direktora Savu Milašinoviću ističe mandat, i da li je u planu raspisivanje konkursa za upražnjeno pomoćničko mjesto u Sektoru prevencije korupcije.

Jelena Perović je odgovorila da Savu Milašinović ističe mandatu maju 2021. godine, a da je u toku konkurs za pomoćnika direktora za prevenciju, i da se, po njenom saznanju prijavio jedan kandidat.

Zlatko Vujović je kazao da je veoma važno formirati kvalitetan menadžerski tim u ASK, jer će od toga zavisiti ukupan rad ASK. Pojasnio je da činjenica da se prijavio samo jedan kandidat ne treba da znači da mora biti izabran, ukoliko ne može odgovoriti zadacima.

Goranka Vučinić je podsjetila na zaključak sa jedne od ranijih sjednica Savjeta ASK, koji se odnosi na razmatranje izmjena i dopuna Statuta ASK, a kojim bi se ojačala uloga Savjeta ASK. Pojasnila je da bi navedenim dokumentom trebalo predvidjeti nadležnost Savjeta da vrši postavljenje pomoćnika direktora, na osnovu prethodno sprovedeno javnog konkursa od strane direktora/ke ASK. Potrebno je predvidjeti i obavezu Savjeta ASK da usvaja godišnji plan provjere izvještaja o prihodima i imovini javnih funkcionera.

Takođe, podsjetila je na zaključak kojim je Savjet ASK zatražio redovno dostavljanje svih poništenih i ukinutih odluka ASK pred pravosudnim organima. S tim u vezi, pitala je koji je razlog poništavanja odluka, tj. jesu li razlozi procesne prirode, npr. zbog nepostojanja ovlašćenja pomoćniku direktora da umjesto direktora potpisuje odluke.

Jelena Perović je odgovorila da su u prethodna dva mjeseca stigle dvije odluke koje su poništene, a očekuje se još takvih odluka, imajući u vidu da datiraju iz 2018. i 2019. godine. Odluke su ukinute iz procesnih razloga, zbog nedostatka ovlašćenja za potpis. Upravni sud se nije upuštao u način odlučivanja, tj. da li postoji povreda zakona. Za svaku od tih odluka biće ponovo sproveden postupak, na zakonit način, i u zakonom propisanom roku.

Goranka Vučinić je kazala da je veoma važno pojašnjenje da odluke nisu poništavane u meritumu, jer se upravo to pitanje spočitava kao manjkavost u radu ASK. Bitno je da će direktorica ponovo odlučivati o njima, te da nema selektivnosti, niti se bježi od odgovornosti.

Zlatko Vujović je kazao da je potrebno pokrenuti i odgovornost službenika koji zastupaju ASK u sudskim postupcima, zbog čega sudu ne dostavljaju kompletnu dokumentaciju.

Momčilo Radulović je ukazao i na nejednako postupanje Upravnog suda, jer se u nekim slučajevima uvažava potpis pomoćnika direktora, a u nekima ne. Ipak, saglasio se i sa ocjenom Zlatka Vujovića koja se odnosi na odgovornost službenika koji zastupaju ASK.

Gavrilo Čabarkapa je kazao da je nepotrebno pričati o razlozima poništavanja odluka, već prihvatiti činjenicu da su iste poništene u cjelosti.

Nakon završene rasprave, predsjedavajući je predložio da Savjet ASK konstatuje da je ASK realizovala sve aktivnosti iz Plana rada Agencije, predviđene za treći kvartal 2020. godine. Takođe, inicirano je preduzimanje daljih aktivnosti na jačanju transparentnosti rada i promocije postignutih rezultata Agencije. Predlog je jednoglasno prihvaćen.

Druga tačka: Izvještaj Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2020. godinu, u dijelu koji se odnosi na ASK

Predsjedavajući je podsjetio da je Evropska komisija nedavno objavila Izvještaj o napretku Crne Gore za 2020. godinu, u kojem su prisutne dvije ključne ocjene kada je u pitanju oblast sprječavanja korupcije.

Prema njegovom mišljenju, ovogodišnji izvještaj je mnogo pozitivniji od prethodnih, i da su, zahvaljujući aktivnostima aktuelnog sastava Savjeta ASK, sve prethodne kritike svedene na jednu rečenicu. Tome je prvenstveno doprinio stav Savjeta prilikom izbora Direktorice. Ipak, i dalje su prisutni izazovi, na kojima je potrebno raditi, a na čemu će Savjet ASK insistirati i pružiti neophodnu podršku.

Na poziv predsjedavajućeg, **Jelena Perović** se osvrnula na ocjene iz Izvještaja EK. U odnosu na konstataciju da su i dalje prisutni izazovi koji se odnose na transparentnost, integritet, nepristranost, nezavisnost, neselektivan pristup, te ujednačenu i punu primjenu relevantnih zakona, kao i kvalitet odluka, kazala je da je ASK u prethodnom periodu imala projekat u okviru kojeg je unaprijeđen način provjere izvještaja o prihodima i imovini, na način da se odabir vrši slučajnim izborom i da nijedan službenik nema mogućnost odlučivanja koje lice će biti kontrolisano. Takođe, sve prijave su procesuirane, a do kraja godine će na zakonit način biti okončani svi zaostali predmeti iz prethodnog perioda. Kada su u pitanju poslanici, u svim predmetima gdje se mogla donijeti odluka, donesena je. U nekim slučajevima nije ni sproveden postupak, a što će biti urađeno. Kazala je da će svi za koje se utvrdi da su prekršili zakon biti sankcionisani. Na taj način će se dokazati da selektivnost u radu apsolutno ne postoji. Kada je u pitanju nepristrasnost, kazala je da je pristrasna samo zakonu. Dodala je da odluke mogu nekome da se ne sviđaju, ali će svaka imati zakonita obrazloženja, a da konačnu odluku o istima može donijeti samo nadležni sud. U oblasti lobiranja, kazala je da je kod Ministarstva pravde inicirana izmjena Pravilnika o programu i načinu polaganja ispita za obavljanje poslova lobiranja. Na osnovu navedenog

akta, formiraće se komisija za polaganje ispita za lobiste, i krenuti sa daljim aktivnostima na promociji tog instituta.

U dijelu zviždača, Crna Gora nastavlja sa implementacijom preporuka iz Evropske direktive o zaštiti zviždača, iako do sada ima preko 80% implementiranih preporuka.

Svakao, smatrada postoje zakonska ograničenja u radu ASK, kojima se treba studiozno pristupiti od strane zakonodavca, kako bi se unaprijedio rad ASK.

Ipak, ASK smatra preporuke EK dobronamjernim i objektivnim, i radiće na njihovom ispunjavanju.

Zaltko Vujović je kazao da je Izvještaj EK realan, iako bi on bio zadovoljniji da je na drugačiji način interpretiran način izbora direktorice ASK, tj. da se ne može uzeti kao nedostatak to što izbor nije izvršen iz prvog puta, već se insistiralo na izboru kvalitetnog kandidata.

Takođe, ukazao je na to da je izvještaj objavljen neposredno poslije izbora direktorice ASK, tj. da se ocjene date u izvještaju odnose na prethodni period, kada sun a čelnoj poziciji bila lica koja nijesu uživala puno povjerenje Savjeta ASK. Nada se da će naredni izvještaj, zahvaljujući postupanju direktorice, biti mnogo povoljniji, tj. da će biti otklonjene oštre ocjene koje se ponavljaju iz godine u godinu.

Inicirao je izradu analitičkog izvještaja od strane ASK, u odnosu na ocjene iz Izvjetšaja EK za Crnu Goru za 2020. godinu, u kojem će objektivno biti sagledani izazovi preporuke, i kako bi se na osnovu uistog planirala strategija za njihovo prevazilaženje. Predlog je jednoglasno prihvaćen.

Gavrilo Čabarkapa je kazao da se u Izvještaju uglavnom preovladavaju ocjene da je postignut ograničeni napredak u borbi protiv korupcije, kao i da su prisutne neobične konstatacije, a jedna od njih je ta da je Crna Gora postigla određeni nivo pripreme za borbu protiv korupcije. Kazao je da je osvrt ASK u odnosu na date preporuke objektivan i korektan, i samim tim prihvatljiv.

Momčilo Radulović je predložio da se inicira ponovno formiranje radne grupe koja će preispitati kaznenu politiku sudova za prekršaje, kako se ne bi izricale kazne ispod zakonskog minimuma.

Jelena Perović je kazala da se takva inicijativ može protumačiti kao uticaj na odlučivanje suda, te da sudovi imaju zakonsku mogućnost da izriču niže kazne, zbog okolnosti lica koje

je prekršilo zakon i težine prekršaja. Dodala je da to nije samo problem sa kojim se suočava ASK, već se radi o kompleksnom problemu na kojem se dalje treba raditi, na čemu je ukazala EK.

Momčilo Radulović je ponovio da je radna grupa koja se bavila pitanjem kaznene politike sudova za prekršaje postojala u prethodnom periodu, i zadužio sekretarku Savjeta ASK da obezbijedi informaciju o radu i zaključcima tog tijela.

Goranka Vučinić je se saglasila da se radi o realnim ocjenama EK, i da treba raditi na otklanjanju nedostataka i ispunjavanju preporuka iz Izvještaja. Smatra da je direktorica ASK na dobrom putu da svojim djelovanjem doprinese boljim ocjenama u narednom izvještaju. Nije se složila sa ocjenom Momčila Radulovića da je rad ASK u prethodnim izvještajima bio ocjenjen jedinicom, a sada trojkom. Smatra da je navedena ocjena jednostrana i veoma oštra. Ovo iz razloga što je potrebno sagledati i doprinos djelovanje i ostalih institucija i obveznika sprovođenju zakona i ukupnoj borbi protiv korupcije. Dakle, potrebno je aktivno uključivanje i podrška svih aktera društva.

Navela je da su ocjene EK u prethodnim izvještajima bile približne sadašnjim, tj. da postoji određeni nivo pripreme i ograničeni napredak

Ipak, saglasna je da rezultati rada ask moraju biti vidljiviji i da je potrebno raditi na daljem unapređenju njenog rada.

Nakon završene rasprave, predsjedavajući je predložio da Savjet ASK uputi inicijativu direktorici ASK da se ulože dodatni naponi kako bi se ispunile sve preporuke iz Izvještaja EK. Predlog je jednoglasno prihvaćen.

Tekuća pitanja

- I. Dogovoreno je da se termin 37. sjednice Savjeta ASK odredi naknadno.
- II. Savjet ASK je inicirao da se unaprijedi higijena u prostorijama ASK.

Savjet ASK, na 36. sjednici, usvojio je sljedeće

ZAKLJUČKE I/ILI KONSTATACIJE:

1. ASK je realizovala sve aktivnosti iz Plana rada Agencije, predviđene za treći kvartal 2020. godine;

2. Inicirano je preduzimanje daljih aktivnosti na jačanju transparentnosti rada i promocije postignutih rezultata Agencije, kroz:
 - održavanje redovnih press konferencija (naredna da bude povećana prezentovanju Izvještaja o sprovedenim izborima održanim 30. avgusta 2020. godine);
 - formiranje PR službe unutar ASK, koja će na kvalitetan način prezentovati rad Agencije u medijima i na socijanim mrežama, i pravovremeno reagovati na natpise u medijima;
3. Inicirano je obezbjeđivanje ekspertске podrške za kvalitativno unapređenje forme godišnjih i kvartalnih izvještaja o radu ASK-a (izvještaji treba da budu analitički, uz objektivno sagledavanje izazova u radu i definisanje aktivnosti za njihovo prevazilaženje);
4. Zatraženo je dostavljanje Izvještaja o sprovedenom nadzoru u toku izborne kampanje i izvršenoj kontroli finansiranja izborne kampanje političkih subjekata za izbore održane 30. avgusta 2020. godine;
5. Inicirana je izrada posebnog izvještaja od strane ASK, kojim će biti obuhvaćeni i analizirani nalazi relevantnih posmatračkih misija i domaćih i međunarodnih organizacija u odnosu na izbore održane 30. avgusta 2020. godine, uz objektivan osvrt na svaku od datih preporuka, u smislu šta je se može unaprijediti, šta ne može, i zbog čega;
6. Ponovljena je inicijativa da se Savjetu ASK redovno dostavljaju sve odluke ASK koje su poništene i/ili izmijenjene od strane pravosudnih organa;
7. Inicirana je izrada analitičkog izvještaja ASK u odnosu na ocjene iz Izvještaja EK za Crnu Goru za 2020. godinu, uz objektivno sagledavanje prepoznatih izazova, i planove za njihovo prevazilaženje;
8. Zadužena je Sekretrka Savjeta ASK da za potrebe Savjeta ASK obezbijedi informaciju o međuresorskom radnom tijelu koje se bavi pitanjem kaznene politike sudova za prekršaje.

9. Dogovoreno je da se termin 37. sjednice Saavjeta ASK odredi naknadno.

10. Savjet ASK je inicirao da se unaprijedi higijena u prostorijama ASK.

Sjednica je zaključena u 13.10h

Sastavni dio ovog zapisnika je Treći kvartalni izvještaj o sprovođenju Plana rada ASK.

Broj 00 – 2459/4

Podgorica, 20. novembar 2020. godine

SEKRETARKA SAVJETA

Aleksandra Vojinović, s.r.

PREDSJEDNIK SAVJETA

Momčilo Radulović, s.r.